

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Ajankohtaista lasten ja nuorten psykososiaalisia interventioita koskevan lainsäädännön valmistelusta

Liisa Jokinen

Erityisasiantuntija

STM / Lapset ja nuoret yksikkö

08.02.2024

Lainsäädännön valmistelun taustaa

- **Hallitusohjelman kirjaus:** *”Turvataan lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin (hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu).”*
- Hyvinvointialueille on kohdennettu lisärahoitusta lainsäädännön toimenpanoon 35 M euroa vuodessa v. 2025 lähtien.
- Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024.
- Osana kansallista palvelureformia valmisteltavan lainsäädännön tavoitteena on vahvistaa:
  - 1) ennaltaehkäisevää ja perustason palveluiden tukea
  - 2) vaikuttavuusnäyttöön perustuvien interventioiden saatavuutta mielenterveyden ongelmiin
  - 3) sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota

Lasten ja nuorten psykososiaalisia interventioita koskevan takuun alustava toteutusehdotus:

- Takuun piiriin kuuluisi strukturoituja psykososiaalisiin menetelmiin perustuvia interventioita ja lyhytpsykoterapioita.
- Ikäraja lapselle ja nuorelle olisi THL 53 §:n mukaisesti alle 23-vuotta.
- Kohdentuisi sekä mielenterveyden häiriöitä ehkäisevään tasoon että lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden hoitoon.
- Interventioita toteuttaisi menetelmän käyttöön liittyvän koulutuksen suorittanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.
- Toteutus perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollon perustason palveluissa. Arvio ja interventioon ohjautuminen ThL:n ja SHL:n sääntelyn mukaisesti.
- Interventio olisi aloitettava tietyssä määräajassa tuen/hoidon tarpeen toteamisesta.
- Säädosmuutokset terveydenhuoltolakiin ja sosiaalihuoltolakiin. Huomioitava myös yliopistosairaaloitten tehtäviä koskeva keskittämisasiasetus ja HVA yhteistyösopimus.

Lainsäädännön toimeenpanossa huomioitavia asioita

- Takuu tai sen piiriin kuuluva psykososiaalinen interventio ei ole vastaus kaikkiin lasten ja nuorten mielenterveyden haasteisiin tai palvelujärjestelmän ongelmiin!
  - Perustason mielenterveyspalveluiden kehittämistä ja lasten ja nuorten tukemisen kokonaisuutta tulee kehittää monipuolisesti mm. järjestöt-kunta-HVA yhteistyössä.
  - Hoidon- ja palvelutarpeen arviointi on tehtävä kokonaisvaltaisesti, lapsen/nuoren arjen toimintaympäristön kuormitustekijät ja perheen tilanne huomioiden.
  - Takuun piiriin kuuluvien interventioiden ei tule ”syrjäyttää” muuta lapsen/nuoren tarvitsemaan tukea.
- Tärkeää tunnistaa, että sosiaalihuollolla ja ehkäisevällä terveydenhuollolla on oma roolinsa mielenterveyden häiriöitä ehkäisevässä työssä vrt. sairauksien hoidon vastuu.
- Takuun toteutus edellyttää toimivaa palveluprosessien ja yhteistyön käytäntöjen rakentamista sosiaali- ja terveydenhuollon välille, myös muut keskeiset toimijat huomioiden.

Kiitos!